

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 195/09-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti V. L., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. S., D., vo veci namietaného porušenia jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1997 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Právo V. L. na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005 konať bez zbytočných prieťahov.

3. V. L. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 700 € (slovom sedemsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť V. L. trovy právneho zastúpenia v sume 292,38 € (slovom dvestodeväťdesiatdva eur a tridsaťosem centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. R. S., D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 195/09-15 z 9. júla 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. L., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. S., D., ktorou namietala porušenie svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1997 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005.

Podstatou námietok sťažovateľky boli tvrdenia o prieťahoch v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1997 a v konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1997 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005, prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1997 a krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005 konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej zadosťučinenie v sume 100 000 €, z ktorého je povinný zaplatiť okresný súd sumu 70 000 € a krajský súd sumu 30 000 €, a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili všetci účastníci konania. Okresný súd, zastúpený jeho podpredsedom Mgr. P. T., listom sp. zn. Spr. 3660/09 z 13. októbra 2009, krajský súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. G. Š., listom sp. zn. Spr. 3405/2009 z 30. júla 2009 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom z 26. októbra 2009 k uvedeným vyjadreniam súdov.

Podpredseda okresného súdu uviedol tieto skutočnosti:

«K priebehu konania (t. j. uvedenie všetkých procesných úkonov vo veci od podania návrhu na začatie konania dosiaľ):

Dňa 28. 05. 1997 doručený návrh na začatie konania v právnej veci navrhovateľa: E.: proti odporcovi E., spol. s r. o. a spol. a bol zapísaný pod sp. zn. 22 Cb 125/1997. Dňa 02. 06. 1997 reklamácia zapísania predmetného návrhu, predmetný návrh bol zapísaný do oddelenia C a je vedený pod sp. zn. 8 C 181/1997. Dňa 28. 01. 1998 výzva adresovaná navrhovateľovi na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 16. 02. 1998 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o odloženie termínu splatnosti súdneho poplatku. Dňa 23. 03. 1998 bol nariadený termín pojednávania na deň 25. marec o 14.15 hod. Dňa 25. 03. 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že konanie sa zastavuje. Dňa 28. 04. 1998 doručené odvolanie právneho zástupcu navrhovateľa. Výzva adresovaná navrhovateľovi na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 15. 06. 1998 úradný záznam. Dňa 05. 08. 1998 úradný záznam. Dňa 15. 06. 1998 súd vyzval odporcu v 1., 2., 3. a 4. rade, aby sa vyjadrili k odvolaniu právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 05. 10. 1998 doručené vyjadrenie odporcu v 4. rade. Dňa 09. 10. 1998 súd vyzval právneho zástupcu

navrhovateľa, aby sa vyjadril k vyjadreniu odporcu v 4. rade. Dňa 11. 11. 1998 bol predmetný spis predložený odvolaciemu súdu. Dňa 16. 11. 1998 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa na prerušenie konania. Dňa 17. 11. 1998 bol predmetný spis doručený Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 30. 11. 1998 Krajský súd v Bratislave uznesením, č. k. 18 Co 390/1998-43 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dňa 07. 12. 1998 bol predmetný spis vrátený tunajšiemu súdu. Dňa 11. 02. 1999 pokyn na doručenie uznesenia odvolacieho súdu účastníkom konania. Dňa 06. 05. 1999 žiadosť z Krajského súdu v Bratislave o zapožičanie spisového materiálu. Dňa 22. 06. 1999 žiadosť z Krajského súdu v Bratislave o zapožičanie spisového materiálu. Dňa 05. 10. 1998 bol predmetný spis vrátený z Krajského súdu v Bratislave. Dňa 22. 10. 1999 žiadosť o informáciu adresovaná Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 03. 05. 2000 bol nariadený termín pojednávania na deň 19. jún 2000. Dňa 19. 06 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že pojednávanie sa odročuje na deň 23. október 2000. Dňa 23. 10. 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že pojednávanie sa odročuje na neurčito. Dňa 26. 10. 2000 doručené podanie právneho zástupcu odporcu v 3. rade. Dňa 16. 03. 2001 žiadosť Krajského súdu v Bratislave o informáciu. Dňa 17. 07. 2001 urgencia. Dňa 10. 05. 2002 pokyn zákonného sudcu. Dňa 05. 06. 2002 výzva adresovaná Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 05. 06. 2002 výzva adresovaná odporcovi v 1., 2. a 3. rade. Dňa 17. 06. 2002 doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade. Dňa 03. 07. 2002 doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3 K 295/98-49 zo dňa 28. 09. 2000, ktoré bolo založené do predmetného spisu. Dňa 10. 09. 2002 nariadený termín pojednávania na deň 18. október 2002. Dňa 25. 09. 2002 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o odročenie termínu pojednávania. Dňa 16. 10. 2002 doručené ospravedlnenie právneho zástupcu odporcu v 3. rade – neúčast' na pojednávaní. Dňa 16. 10. 2002 doručené podanie odporcu v 2. rade. Dňa 18. 11. 2002 doručené ospravedlnenie právneho zástupcu navrhovateľa – neúčast' na pojednávaní. Dňa 18. 10. 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa odročuje na deň 29. november 2002. Dňa 15. 10. 2002 žiadosť Krajského súdu v Bratislave o informáciu. Dňa 21. 11. 2002 opätovná žiadosť Krajského súdu v Bratislave. Dňa 27. 11. 2002 faxom doručené oznámenie odporcu v 2. rade o mimosúdnej dohode. Dňa 29. 11. 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom

bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa za účelom mimosúdnej dohody odročuje na deň 14. január 2003. Dňa 04. 12. 2002 výzva adresovaná účastníkom konania. Dňa 14. 01. 2003 doručené ospravedlnenie JUDr. P. P. Dňa 14. 01. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa z dôvodu neprítomnosti odporcu v 1. a 2. rade odročuje na deň 11. február 2003. Dňa 16. 01. 2003 oznámenie adresované Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 11. 02. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že za účelom mimosúdnej dohody sa termín pojednávania odročuje na deň 14. marec 2003. Dňa 17. 02. 2003 žiadosť o súčinnosť adresovaná Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 06. 03. 2003 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o odročenie termínu pojednávania. Dňa 14. 03. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že pojednávanie sa odročuje z dôvodu neprítomnosti navrhovateľa na deň 22. apríl 2009. Dňa 20. 03. 2003 výzva adresovaná účastníkovi konania. Dňa 18. 03. 2003 doručené podanie odporcu v 4. rade. Dňa 22. 04. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa účelom doplnenia dokazovania odročuje na deň 10. jún 2003. Dňa 10. 06. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa za účelom doplnenia dokazovania odročuje na deň 19. september 2003. Dňa 07. 07. 2003 oznámenie súdu adresované M. B., že jeho zvolený právny zástupca je nečinný. Dňa 07. 07. 2003 výzva adresovaná JUDr. E. B. Dňa 10. 06. 2003 doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu v 1. rade. Dňa 04. 09. 2003 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o odročenie termínu pojednávania. Dňa 19. 09. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa z dôvodu neprítomnosti navrhovateľa a odporcu v 1., 2. a 3. rade odročuje na deň 28. október 2003. Dňa 28. 10. 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, č. k. 8 C 181/1997-1733. Dňa 05. 11. 2003 doručené vyúčtovanie trov právneho zástupcu. Dňa 20. 11. 2003 doručené žiadosť Krajského súdu v Bratislave. Dňa 27. 11. 2003 oznámenie tunajšieho súdu doručené Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 08. 01. 2004 doručené odvolanie navrhovateľa. Dňa 21. 01. 2004 bol predmetný spis predložený zákonnému sudcovi. Dňa 26. 01. 2004 úradný záznam. Dňa 05. 02. 2004 doručená žiadosť Krajského súdu v Bratislave. Dňa 06. 02. 2004 úradný záznam. Dňa 23. 06. 2004 oznámenie tunajšieho súdu adresované Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 28. 04.

2004 súd uznesením, č. k. 8 C 181/1997-188 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 28. 04. 2004 výzva adresovaná odporcom, aby sa vyjadrili k podanému odvolaniu. Dňa 19. 02. 2004 doručené doplnenie odvolania navrhovateľa. Dňa 26. 03. 2004 žiadosť Krajského súdu v Bratislave. Dňa 07. 06. 2004 urgencia. Dňa 28. 07. 2004 bol predmetný spis predložený Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 08. 09. 2004 bol predmetný spis vrátený tunajšiemu súdu bez rozhodnutia. Dňa 14. 09. 2004 súd uznesením, č. k. 8 C 181/1997-221 opravil uznesenie, č. k. 8 C 181/1997-173 zo dňa 28. 10. 2003. Dňa 14. 09. 2004 pokyn na doručenie. Dňa 11. 11. 2004 žiadosť Krajského súdu v Bratislave. Dňa 12. 11. 2004 oznámenie tunajšieho súdu adresované Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 30. 11. 2004 doručené listiny odporcovi v 3. rade. Dňa 28. 04. 2004 súd uznesením, č. k. 8 C 181/1997-230 uložil odporcovi, aby uhradil súdny poplatok. Dňa 15. 12. 2004 oznámenie Krajského súdu v Bratislave. Dňa 02. 09. 2004 doručené vyjadrenie odporcu v 4. rade. Dňa 16. 06. 2005 bol predmetný spis doručený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní. Dňa 10. 05. 2005 výzva adresovaná JUDr. J. B. Dňa 22. 08. 2005 bol nariadený termín pojednávania na deň 09. február 2006. Dňa 07. 02. 2006 doplnenie odvolania. Dňa 09. 02. 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa odročuje na deň 23. február 2006. Dňa 13. 02. 2006 súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Dňa 17. 02. 2006 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa na odpustenie súdneho poplatku. Dňa 22. 02. 2006 Krajský súd v Bratislave uznesením, č. k. 6 Co 210/2005-276 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 20. 02. 2006 vyjadrenie odporcu v 4. rade k odvolaniu navrhovateľa. Dňa 23. 02. 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené rozsudok, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa. Dňa 28. 02. 2006 doručené podanie právneho zástupcu v 4. rade Dňa 16. 05. 2006 bol predmetný spis vrátený súdu prvého stupňa. Dňa 07. 06. 2006 pokyn na doručenie rozhodnutia odvolacieho súdu účastníkom konania. Dňa 26. 06. 2006 vec právoplatne skončená, archív. Dňa 14. 07. 2006 doručené dovolanie. Dňa 14. 08. 2006 súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Dňa 14. 08. 2006 súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k podanému dovolaniu. Dňa 01. 12. 2006 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o poskytnutie informácie. Dňa 20. 12. 2006 výzva na zaplatenie súdneho poplatku adresovaná navrhovateľovi. Dňa 05. 01. 2007 žiadosť Krajskej

prokuratúry B. o zapožičanie spisového materiálu. Dňa 11. 01. 2007 zaplatenie súdneho poplatku v kolkoch. Dňa 30. 09. 2008 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom, č. k. 4 Cdo 25/2007-317 zrušil rozsudok Krajského súdu Bratislava, č. k. 6 Co 210/2005-284 zo dňa 23. 02. 2006 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dňa 04. 11. 2008 bol predmetný spis doručený Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 09. 06. 2009 bol nariadený termín pojednávania na deň 08. október o 11.00 hod. Dňa 08. 10 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie, že termín pojednávania sa odročuje s tým, že vec bude predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, lč. 276.

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že v období od 17. 11. 1998 do 07. 12. 1998, v období od 28. 07. 2004 do 08. 09. 2004, v období od 16. 06. 2005 do 16. 05. 2006 do súčasnosti sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu rozhodovania o odvolaní. Nepatrí do kompetencie predsedu Okresného súdu Bratislava I hodnotiť, či v období, keď sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave, bolo predmetné konanie poznačené prietiahmi.

Predmetné konanie je poznačené prietiahmi v konaní, čo možno považovať v danej veci za objektívny prietah, ktorý bol spôsobený vysokým nápadom vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočným personálnym obsadením sudcov na civilnom úseku tunajšieho súdu avšak zároveň opakovanými ospravedlňeniami účastníkov konania na nariadených termínoch pojednávania a neúčastou účastníkov konania na nariadených termínoch pojednávania. Vzhľadom na vysoký nápad v oddelení „8C“ a pretrvávajúci veľký počet nevybavených vecí v oddelení 8C sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi sudkyne a vyšších súdnych úradníkov predĺžili.»

Predsedníčka krajského súdu uviedla tieto relevantné skutočnosti:

«Vo veci okresného súdu, vedenej pod sp. zn. 8 C 181/1997 žalobkyne: V. L. – spoločnosť E., bytom B., zastúpená advokátom: JUDr. R. S., D. proti žalovaným: 1) E., spol. s r. o., B., 2) Ing. J. H., B., 3) R., a. s., B., 4) O., a. s., B., o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 8 C 181/97-173a zo dňa 28. 10. 2003 tak, že návrh žalobkyne zamietol.

Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému v 4) rade trovy konania 124 610,-- Sk do 3 dní k rukám JUDr. A. B. Žalovaným v 1), v 2) a v 3) rade, náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa podaním zo dňa 05. 01. 2004, došlé súdu prvého stupňa dňa 08. 01. 2004, ktoré doplnila podaním zo dňa 05. 01. 2004, došlým súdu prvého stupňa dňa 19. 02. 2004.

Vec bola predložená krajskému súdu predkladacou správou dňa 28. 07. 2004 a bola zapísaná pod sp. zn. 6 Co 237/2004, Krajský súd prípisom zo dňa 06. 09. 2004 pod č. k. 6 Co 237/2004-220, vec vrátil súdu prvého stupňa, tzv. „inak“ bez rozhodnutia o odvolaní žalobkyne z dôvodu, že napadnutý rozsudok nebol doručený právne relevantným spôsobom žalovanému v 3) rade. Krajský súd zároveň upozornil súd prvého stupňa, že vo veci je potrebné vydať opravné uznesenie podľa ustanovenia § 164 O. s. p. a opraviť nesprávnosť, spočívajúcu v chybnom označení sídla žalovaného v 3) rade. Vec bola súdu prvého stupňa doručená dňa 08. 09. 2004.

Okresný súd predkladacou správou zo dňa 15. 06. 2005, predložil dňa 16. 06. 2005 spis na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne a vec bola zapísaná pod sp. zn. 6 Co 210/2005.

Krajský súd úpravou zo dňa 26. 09. 2005 vo veci vytýčil pojednávanie na deň 09. 02. 2006, ktoré pojednávanie bolo odročené na deň 23. 02. 2006, pre nesplnenie poplatkovej povinnosti žalobkyňou.

Žalobkyňa podaním zo dňa 16. 02. 2006, došlým krajskému súdu dňa 17. 02. 2006 požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Krajský súd uznesením pod č. k. 6 Co 210/2005-276 zo dňa 22. 06. 2006, žalobkyni nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré bolo doručené právnemu zástupcovi žalobkyne na odvolacom pojednávaní dňa 23. 02. 2006.

Krajský súd rozsudkom pod č. k. 6 Co 210/2005-284 zo dňa 23. 02. 2006, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti určenia neplatnosti kúpnej zmluvy potvrdil. Žalovaným v 1), v 2) a v 3) rade nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému v 4) rade trovy odvolacieho konania vo výške 65 790,-- Sk do 3 dní na účet advokátky JUDr. A. B. V časti návrhu o vypratanie odvolacie konanie zastavil. Spis bol doručený okresnému súdu dňa 16. 05. 2006.

Žalobkyňa podaním zo dňa 10. 07. 2006, ktoré bolo doručené okresnému súdu dňa 14. 07. 2006, podala dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“). NS SR rozsudkom pod sp. zn. 4 Cdo 25/2007 zo dňa 30. 09. 2008 zrušil rozsudok krajského súdu pod sp. zn. 6 Co 210/2005 zo dňa 23. 02. 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vec bola vrátená z NS SR na krajský súd dňa 04. 11. 2008 a je vedená pod sp. zn. 6 Co 281/2008.

Úpravou zo dňa 09. 06. 2009 bol krajským súdom vo veci vytyčený termín odvolacieho pojednávania na deň 08. 10. 2009.»

Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedeným vyjadreniam zástupcov všeobecných súdov uviedol tieto skutočnosti:

«- z vyjadrenia Okresného súdu v Bratislave I. je zrejmé, že došlo k prietahom v konaní, ktoré boli zapríčinené ako nečinnosťou vyššieho súdneho úradníka tak aj nečinnosťou zákonného sudcu,

- skutočnosť, že je vysoký nápad vecí v oddelení „8C“ a je vysoká zaťaženosť súdneho oddelenia a teda jednotlivých sudcov, nemá žiadny vplyv na to, aby bola prejednávaná vec prejednaná bez zbytočných prietahov.

Vzhľadom k tomu, že predmetom uvedenej sťažnosti je konanie, ktoré trvá už viac ako 12 rokov, sme toho názoru, že sťažnosť je opodstatnená a sťažovateľka má právo na priznanie finančného zadosťučinenia v takej výške v akej ho žiadame.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie

svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1997 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005 došlo k porušeniu práva sťažovateľky na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 181/1997 ústavný súd zistil tieto s vecou súvisiace skutočnosti:

Žalobou doručenou okresnému súdu 28. mája 1997 sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Okresný súd o veci rozhodol rozsudkom

č. k. 8 C 181/1997-173 z 28. októbra 2003 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobu sťažovateľky zamietol. Proti uvedenému rozsudku podala sťažovateľka 8. januára 2004 odvolanie. Okresný súd predložil odvolanie spolu s rozsudkom okresného súdu na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu 28. júla 2004. Krajský súd 8. septembra 2004 vrátil spis okresnému súdu z dôvodu vydania opravného uznesenia, ktorým má byť opravená nesprávnosť v označení sídla odporcu v treťom rade, a tiež z dôvodu doručenia rozsudku okresného súdu na správnu adresu odporcu v treťom rade. Okresný súd po splnení pokynov krajského súdu opätovne predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky zo 16. júna 2005.

Ústavný súd pri rozhodovaní o porušení práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vychádzal zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v nadväznosti na takto vymedzený účel označeného práva vyplýva, že ochranu právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať (napr. m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07, IV. ÚS 263/08, I. ÚS 28/08).

Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako to vyplýva z jeho rozhodnutia o sťažnosti č. 16970/05 vo veci sťažovateľa M. M. proti Slovenskej republike.

Ako už bolo uvedené, okresný súd predložil vec na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu 16. júna 2005, pričom predmetná vec v rámci odvolacieho konania je vedená krajským súdom pod sp. zn. 6 Co 210/2005 a dosiaľ nebola právoplatne skončená.

Sťažnosť sťažovateľky, v ktorej namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, bola ústavnému súdu doručená až 2. februára 2009,

teda v čase, keď k porušovaniu označeného práva postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať.

Okresný súd vydaním prvostupňového rozsudku a postúpením veci krajskému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd nemohol vykonávať, a preto záležitosť možno posudzovať ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní stavu právnej neistoty sťažovateľky skončila rozhodnutím vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Vo veci samej už okresný súd po doručení sťažnosti ústavnému súdu nemohol konať, pretože spis sa v tom čase nachádzal už na krajskom súde.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (2. februára 2009) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľkou označené právo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v tejto časti nevyhovел.

Aj keď ústavný súd sťažnosti sťažovateľky na postup okresného súdu nevyhovел z dôvodu, že okresný súd už vo veci nekoná, považuje za potrebné vzhľadom na to, že konanie na okresnom súde trvalo 6 rokov, poukázať na správanie sťažovateľky v tomto období.

Sťažovateľka spolu s podaním návrhu okresnému súdu nezaplatila súdny poplatok. Po výzve okresného súdu na uhradenie súdneho poplatku prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadala o odloženie termínu splatnosti súdneho poplatku z dôvodu, že dôjde k mimosúdnej vyriešenie sporu. Následne ešte pred uhradením súdneho poplatku požiadala sťažovateľka o prerušenie konania. Súdny poplatok zaplatila až 28. apríla 1998, teda takmer rok po podaní návrhu na začatie konania, a to až potom, ako okresný súd rozhodol o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Z deviatich pojednávaní,

ktoré okresný súd nariadil, sa sťažovateľka, resp. jej právny zástupca nezúčastnili štyroch pojednávaní, a to z dôvodu kolízie termínov pojednávaní právneho zástupcu. V jednom prípade požiadala sťažovateľka o odročenie pojednávania z dôvodu vyriešenia sporu mimosúdnu cestou. Z uvedených okolností možno vyvodíť jej nedostatočný záujem o odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa v konaní pred okresným súdom nachádzala, čo významnou mierou prispelo k celkovej dĺžke konania na okresnom súde.

Keďže sťažnosti sťažovateľky proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 181/1995 ústavný súd nevyhovел z už uvedených dôvodov, nepovažoval za potrebné podrobne uvádzať všetky úkony okresného súdu.

2. K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 210/2005

Vzhľadom na to, že konanie krajského súdu ešte stále prebieha, ústavný súd sa upriamil na priebeh konania po rozhodnutí okresného súdu vo veci samej.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností a predovšetkým z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

- 28. júla 2004 bol okresným súdom predložený spis sp. zn. 8 C 181/1997 na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 C 181/1997 z 28. októbra 2003,

- 8. septembra 2004 krajský súd vrátil vec okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní, pretože napadnutý rozsudok okresného súdu nebol doručený právne relevantným spôsobom, a na účely vydania opravného uznesenia podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu nesprávneho označenia žalovaného v treťom rade,

- 16. júna 2005 okresný súd opätovne predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu,

- 26. septembra 2005 krajský súd nariadil pojednávanie na 9. február 2006,

- 9. februára 2005 krajský súd pojednávanie odročil z dôvodu nesplnenia poplatkovej povinnosti zo strany sťažovateľky za podané odvolanie,
- 17. februára 2006 sťažovateľka požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov,
- uznesením č. k. 6 Co 210/2005-276 z 22. februára 2006 krajský súd sťažovateľke nepriznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov,
- na pojednávaní 23. februára 2006 krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 210/2005-284 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a v časti o vypratanie odvolacie konanie zastavil,
- 14. júla 2006 podala sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu dovolanie,
- rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 25/2007 z 30. septembra 2008 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil rozsudok krajského súdu,
- 4. novembra 2008 bol najvyšším súdom vrátený spis krajskému súdu,
- 9. júna 2009 krajský súd nariadil termín pojednávania na 8. október 2009,
- 8. októbra 2009 bolo pojednávanie odročené na neurčito a spis bol predložený najvyššiemu súdu z dôvodu rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu č. k. 6 Co 210/05-276 z 22. februára 2006.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote garantované v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory o neplatnosti kúpnej zmluvy a vypratanie nehnuteľnosti tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ich po právnej stránke hodnotiť ako zložité. Po preštudovaní predmetného spisového materiálu ústavný súd nehodnotí napadnuté konanie ani po skutkovej stránke ako zložité.

2. Správanie sťažovateľky je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred krajským súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jej označeného práva.

Sťažovateľka spolu s odvolaním neuhradila súdny poplatok. O oslobodenie od súdnych poplatkov požiadala až na základe výzvy krajského súdu na zaplatenie súdneho poplatku. Ústavný súd zohľadnil uvedené skutočnosti a konštatoval, že jej správanie čiastočne ovplyvnilo priebeh napadnutého konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v napadnutej veci, pričom konštatuje, že v konaní krajského súdu sa vyskytli obdobia zbytočných priet'ahov, ako aj neefektívny a nesústredený postup.

Ústavný súd zistil, že v priebehu konania došlo k priet'ahom spôsobeným nečinnosťou krajského súdu bez akejkoľvek zákonnej prekážky hlavne v týchto dvoch obdobiach:

- od 16. júna 2005, keď bol spis predložený okresným súdom na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, do 26. septembra 2005, keď bol nariadený termín pojednávania na 9. február 2006 (3 mesiace),

- od 4. novembra 2008, keď bol spis najvyšším súdom vrátený krajskému súdu po zrušení rozsudku krajského súdu, do 9. júna 2009, keď bol nariadený termín pojednávania (7 mesiacov).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu bol poznačený nečinnosťou v trvaní 10 mesiacov.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 25/2007 z 30. septembra 2008 zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K dôvodom, pre ktoré bol rozsudok krajského súdu zrušený, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku okrem iného uvádza: *„dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu mal pre nedostatok riadneho odôvodnenia*

rozhodnutia v časti o nároku o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy za následok porušenie práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie...“

Ďalším dôvodom, pre ktorý bol rozsudok krajského súdu zrušený, je to, „... že odvolací súd nielenže urobil výzvu na zaplatenie súdneho poplatku, ale rozhodol aj o návrhu žalobkyne o oslobodenie od súdnych poplatkov a o zastavení odvolacieho konania pre nezaplatenie poplatku hoci na to nebol oprávnený...“.

Ústavný súd poukazuje aj na to, že splnenie poplatkovej povinnosti mal krajský súd skúmať ihneď po predložení veci okresným súdom na rozhodnutie o odvolaní. Túto povinnosť si splnil až na pojednávaní 9. februára 2006, teda až 8 mesiacov po predložení veci okresným súdom na rozhodnutie o odvolaní. Pojednávanie, ktoré sa konalo 9. februára 2006, bolo odročené práve z dôvodu nesplnenia poplatkovej povinnosti sťažovateľky.

Uvedený postup krajského súdu, hlavne s prihliadnutím na to, že rozsudok krajského súdu musel byť najvyšším súdom v dovolacom konaní zrušený z dôvodu procesného pochybenia, ústavný súd hodnotí ako nesústredený a neefektívny. Ústavný súd vzal pri svojom rozhodovaní do úvahy svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným prieťahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj neefektívna a nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 152/04, IV. ÚS 302/04, III. ÚS 275/06).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom krajského súdu v predmetnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu práva sťažovateľky na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože ústavný súd zistil porušenie práva sťažovateľky na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom, vyslovil porušenie tohto práva a zároveň mu v označenom konaní prikázal konať bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľka žiada od krajského súdu finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €. Uplatňovanú sumu zadosťučinenia odôvodňuje tým, že počas konania „*nadobudla vážne zdravotné problémy, spoznala nespravodlivosť a nezáujem súdov*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky vrátane jej správania počas konania na okresnom súde a neuhradenie súdneho poplatku za odvolanie považuje za primerané priznať sťažovateľke v sume 700 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, v zásade nie je oceneľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2009 v konaní pred ústavným súdom predstavovala sumu 115,90 € a hodnota režijného paušálu sumu 6,95 €.

Ústavný súd priznal právnomu zástupcovi sťažovateľky za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné podanie ústavnému súdu v roku 2009) trovy konania pozostávajúce zo súčtu odmeny za úkony právnej služby v sume spolu 231,80 € (115,90 € x 2), úhrady režijného paušálu v sume 13,90 € (6,95 € x 2) a 19 % DPH v sume 46,68 €, spolu teda v sume 292,38 €.

Trovy konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2009